

20. oktober 2026

EM2026/357

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt brugere i Grønland til eget brug bør kunne købe og anvende satellitbaserede internet- og datatjenester direkte fra en udbyder uden krav om køb gennem Tusass A/S eller en anden tilladelsesindehaver, samtidig med at forsyningspligt, sikkerhed og samfundskritisk kommunikation sikres.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Fra Siumut takker vi medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq, for fremlæggelsen af debatoplægget.

Vi vil fra Siumut understrege vores klare udgangspunkt: Den teknologiske udvikling skal komme borgerne til gode. Borgerne skal ikke begrænses af ordninger og driftsformer, som i stigende grad er utidssvarende.

Vi må erkende, at udviklingen inden for satellitkommunikation i dag går meget hurtigt – og langt hurtigere end udviklingen af telekommunikationsinfrastrukturen i vores land.

Starlinks udvikling er et godt eksempel på dette. Internetadgang gennem mindst 10.000 satellitter samt nye muligheder for mobilkommunikation får stadig større betydning for samfundet, især for fiskere, fangere, rejsende til søs og på land samt beboere i yderområderne.

Her handler det ikke alene om internettets hastighed. Det handler også om sikkerheden under sejlads, fangst og færdsel i vores vidtstrakte natur. I værste fald kan manglende mulighed for at kommunikere koste menneskeliv.

Samtidig skal vi være åbne om de faktiske forhold. Tusass har gennem mange år haft ansvaret for telekommunikationsinfrastrukturen i vores land. Men fra Siumut mener vi, at udvidelsen af mobildækningen, forbedringen af netværkenes kapacitet samt arbejdet med at øge internethastighederne og sænke priserne går for langsomt flere steder i landet. Vi skal dog også huske, at den nuværende situation blandt andet er et resultat af politiske beslutninger.

Borgerne har ret til at kræve bedre service. Men denne debat handler ikke alene om teknologi og konkurrence.

Tusass har pligt til at sikre telekommunikation i hele landet og dermed forbindelse til alle byer og bygder, store som små. Det er tvivlsomt, om en international virksomhed som Starlink har interesse i at påtage sig denne forpligtelse.

Hvis Tusass' mest indbringende kunder flytter til andre udbydere, kan selskabets økonomiske grundlag blive svækket. Det kan i sidste ende føre til højere priser eller dårligere forbindelser i de

områder, hvor der er færre alternativer. Dertil kommer, at pengene vil blive ført ud af landet og over i Elon Musks lommer.

Hvis vi skal bevæge os fra et offentligt monopol til større afhængighed af én stor udenlandsk privat virksomhed, er det derfor nødvendigt, at konsekvenserne er grundigt belyst.

Omvendt må forsyningspligten heller ikke bruges som begrundelse for at bremse den teknologiske udvikling.

Fra Siumut mener vi, at Naalakkersuisut bør få foretaget en grundig undersøgelse af konsekvenserne ved at give bredere adgang til satellitbaserede kommunikationstjenester. Undersøgelsens resultater bør offentliggøres.

Undersøgelsen skal blandt andet belyse konsekvenserne for Tusass' økonomi, forbrugerpriserne, forsyningspligten, beredskabet samt mulighederne for konkurrence på lige og afbalancerede vilkår.

Fra Siumut ønsker vi desuden undersøgt, om forsyningspligten kan finansieres på andre måder. Borgernes valgfrihed og frihed til selv at vælge bør ikke nødvendigvis være begrænset af den nuværende monopolstruktur for al fremtid.

Fra Siumut lægger vi i denne debat først og fremmest vægt på at finde en afbalanceret løsning.

Det er afgørende for samfundet, at telekommunikationsinfrastrukturen beskyttes. Men vi kan ikke forsvare et monopol alene for monopolets egen skyld.

Vi skal kunne stille krav til Tusass om hurtigere udvikling, bedre forbindelser og mere konkurrencedygtige priser.

Samtidig skal vi sikre, at den digitale kommunikation fortsat fungerer som en sammenhængende helhed i hele Grønland.

Derfor ønsker vi fra Siumut en ansvarlig modernisering af telekommunikationsområdet, hvor ny teknologi, forsyningsikkerhed og borgernes interesser tænkes sammen.

Fra Siumut mener vi ikke, at denne debat alene skal handle om valget mellem Tusass og Starlink. Den skal også handle om, hvordan vi bedst og mest sikkert sikrer hele Grønlands digitale fremtid.

Med disse bemærkninger håber vi fra Siumut på en god debat.

Tak.

Erik Jensen, Siumut